

TATAI ZOLTÁN EMLÉKÉRE¹

Május 7-én, életének 82. évében elhunyt dr. Tatai Zoltán. A ma Ajkához tartozó Bódén született. Gyermekkorának egyik meghatározó eseménye volt, hogy édesapját nagyon korán elvesztette. A bányászként dolgozó családfenntartó egy bányaszerencsétlenség következtében 1929-ben veszítette életét. Édesanyja egyedül nevelte öt gyermekét, köztük őt, a legfiatalabbat. Az elemi iskolát szülőfalujában végezte, majd 1943–1945 között munka mellett – magántanulóként – látogatta a polgári iskolát. 1945-től 1949-ig Veszprémben a Kerkápoly Károly Kereskedelmi Középiskola tanulója volt, ott érettségizett, jeles eredménnyel. A középiskolai esztendő – az iskola igazgatója Wallner Ernő volt – illetve a kollégium – ahol Tatai Zoltán 1947-től a titkárként tevékenykedett – nagy hatással voltak rá. Felsőfokú tanulmányait a budapesti Közgazdasági Egyetemen végezte, 1949 és 1953 között. Ott gazdaságföldrajz-közgazdaságtan szakos tanári diplomát szerzett. Több neves évfolyamtársával együtt vallotta, hogy Markos György nagy hatást gyakorolt az akkortájt végzett hallgatók szakmai felfogására. Meglátása szerint Markos professzor szemlélete kiválóan érvényesült a gyakorlatban. Az egyetem befejezését követően, 1953 őszétől középiskolai tanárként dolgozott, a fővárosban és Székesfehérváron tanított.

1954-ben vette feleségül egyetemi évfolyamtársát, Teszko Annát, akivel több mint fél évszázadon keresztül élt boldog házasságban. Két gyermekük született, akikről mindig büszkeséggel beszélt, mint ahogy unokáiról, dédunokáiról is.

1959-ben életében jelentős változás következett be: az Országos Tervhivatal lett a munkahelye. Az intézményben folyó élénk szakmai viták, a megszerzett tapasztalatok folyamatosan bővítették szakmai ismereteit. Az elkövetkező több mint másfél évtizedben területi tervezéssel, a területfejlesztés alapjainak a kidolgozásával, a hazai ipar területi szerkezetének vizsgálatával foglalkozott.

1966-ban „*Magyarország alumíniumipara*” c. dolgozatával egyetemi doktori címet szerzett. Megjegyezzük, hogy később ismereteit, tudását nem disszertációk megírásában kamatoztatta. Őt pályája során kevésbé motiválta a tudományos minősítések megszerzése. Inkább az elmélet és gyakorlat összhangba hozására fordított figyelmet.

1975-ben a Politikai Főiskola Gazdaságpolitikai Tanszékének oktatója lett, ahol 1978-tól egyetemi docensként tevékenykedett. A felsőfokú intézmények közül elsőként ott adtak ki területfejlesztési diplomát. Tatai Zoltán feladata a posztgraduális képzés megszervezése, tematikák, jegyzetek készítése, előadások tartása és tanulmányutak lebonyolítása volt.

1990-től 1995-ig – már nyugdíj mellett – az ELTE Általános Gazdaságföldrajzi, később Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszékén egyes területfejlesztési tárgyak oktatását, szakmai gyakorlatok vezetését végezte. Magam az akkor kétéves hosszúságú – szabolcs és békés megyei – nyári terepgyakorlatok idején ismertem meg közelebbről.

¹ Eredetileg megjelent: *Földrajzi Közlemények*, 2010, 134, 4, 474–475. o.

Imponáló volt óriási tapasztalata, helyismerete és sokoldalúsága, mely nemcsak a szakmai jellegű volt. Ismereteit igyekezett megosztani tanítványával. Álljon itt egy példa: mikor kiderült, hogy több teológus hallgató és felszentelt pap is van a gyakorlaton résztvevők között, útban Mátészalka felé felkerestük a hodászi görög katolikus kápolnát, amelyet elsősorban a romák számára építettek. Így lehetőség kínálkozott kisebbségi, vallási kérdésekről is beszélgetni, vitatkozni.

1995-től vált „főállású” nyugdíjassá. Ez az állapot szinte megszorozta energiáját, munkakedvét. Sorra jelentek meg könyvei, tanulmánykötetei, immár elsősorban pedagógiai és helytörténeti témájúak. Előbbiek közül kiemeljük a közösségi nevelésről írott, 2006-ban megjelent, valamint a Wallner Ernőnek emléket állító „*Emlékezés Wallner Ernőre a tudós tanárra*” könyveket, utóbbiak sorából pedig a Molnár Gáborról, valamint az Ajkáról szólókat. A szülővárosról írt „*Ajka Tanulmányok, emlékezések, dokumentumok*” c. könyvét 2010. márciusában mutatta be, nem sokkal halála előtt. E munkák mellett nem feledkezhetünk meg olyan kiadványokról, amelyeket szerkesztőként pl. „*A területfejlesztés egyetemi oktatása*”, vagy tanulmányokról amelyeket szerzőként, pl. „*A mátészalkai fejlesztési pólus*” jegyez.

Tatai Zoltán publikációinak száma több száz tételből áll. Számos tanulmánya jelent meg a *Földrajzi Közleményekben*, a *Közgazdasági Szemlében*, a *Területi Statisztikában*, a *Pénzügyi Szemlében*, az *Ipargazdaságban*, a *Figyelőben* stb. Könyvei közül az „*Iparunk területi szerkezetének átalakítása*” címűt említjük meg, amely egyetemi jegyzetként is megjelent (Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1984).

A Magyar Földrajzi Társaság Gazdaságföldrajzi Szakosztályának több ciklus – 1974–1989 között – volt aktív titkára. Gazdaságföldrajzosok, közgazdászok mellett számos, gyakorlati tapasztalattal rendelkező szakembert nyert meg előadónak. 1977-ben „*Szocialista földrajzért*” c. elismerést kapott.

A halál gazdag, termékeny életútnak vetett véget. Számunkra tevékenysége példaként szolgálhat az elődök iránti tisztelet, a múlt értékeinek a feltárása, megismertetése és megbecsülése tekintetében. Megrendülten és tisztelettel hajtunk fejet munkássága előtt. Nyugodjék békében!

Vidéki Imre